

Wików Osiedle

1-Tablica
informacyjna

2-Moje Nadleśnictwo

3-Funkcje lasu

4-Żelazny Krzyż

5-Kto mieszka
w naszych lasach

6-Budowa lasu

7-Gatunki drzew

8-Dąb chrzcielny

9-Zagospodarowanie
turystyczne lasu

10-Jak nie zabłądzić
w lesie

11-Fazy rozwojowe lasu

12-Śmieci potrzebują
mnóstwo czasu

Przystanek 1 Tablica informacyjna

Umiejętnie korzystaj z lasu:

- **nie** uszkadzaj drzew i krzewów
- **nie** niszczy grzybów i grzybní
- **nie** rozkopuj gleby
- **nie** niszczy gniazd, nor i mrowisk
- **nie** płoszy i nie chwyta zwierząt
- **nie** hałasuj
- **nie** zaśmiecaj lasów
- **nie** używaj otwartego ognia w lesie ani na jego obrzeżach
- **nie** niszczy urządzeń turystycznych

Przystanek 2 - Moje Nadleśnictwo

Polskie leśnictwo jest od dawna wysoko notowane w świecie, a osiągnięcia stawiane za wzór. Owe sukcesy zawdzięczamy trwałej, sprawnej, ogólnokrajowej organizacji Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych jest Nadleśnictwo, kierowane przez nadleśniczego. Wchodzi ono w skład większej struktury zwanej Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych (obecnie jest ich 17). Całymi Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny, powoływany przez właściwego ministra do spraw środowiska. Obszar całego powiatu złotoryjskiego i znacznej części legnickiego leży w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Złotoryja, z siedzibą w mieście Złotoryja. Teren nadleśnictwa podzielono na 15 leśnictw, kierowanych przez leśniczych. Nadleśnictwo Złotoryja w obecnych granicach utworzono 1.01.1974 roku.

Ogólna powierzchnia wynosi niecałe 20 tys. ha, z czego grunty leśne stanowią ponad 18,5 tys. ha. Położone jest w całości na terenie województwa dolnośląskiego, w Krainie V Śląskiej oraz w Krainie VII Sudeckiej. Lesistość Nadleśnictwa wynosi obecnie 25 %.

Złotoryjskie lasy charakteryzują się dużym rozdrobnieniem, dominują w nich kompleksy leśne o powierzchni do 5 ha.

Przystanek 3 - Funkcje lasu

Obecnie obowiązującym wzorcem jest model lasu wielofunkcyjnego. Zakłada on, że ekosystem leśny o składzie gatunkowym odpowiadającym siedlisku, racjonalnie użytkowany spełnia wszystkie naturalne funkcje. Można je ująć w trzy grupy:

- Funkcje ekologiczne, czyli ochronne polegają na korzystnym wpływie lasu na kształtowanie klimatu, skład atmosfery, regulację obiegu wody w przyrodzie, przeciwdziałaniu powodziom, lawinom, osuwiskom, ochronie gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowaniem.

- Funkcje produkcyjne (gospodarcze) to zdolność lasów do ciągłej produkcji biomasy. Dzięki temu człowiek może użytkować surowiec drzewny oraz surowce nie drzewne z lasu. W konsekwencji uzyskuje się przychody ze sprzedaży towarów i usług oraz zasilanie podatkiem budżetu państwa i budżetów samorządów lokalnych.

- Funkcje społeczne są związane z kształtowaniem przez lasy korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa, służą obronności kraju, zapewniają rozwój kultury, nauki oraz edukacji ekologicznej. Dla jednych las to turystyka i wypoczynek oraz miejsce bezpośredniego kontaktu z naturą. Dla innych - Lasy Państwowe to miejsce pracy.

Przystanek 4 - Żelazny Krzyż

Do niedawna aura tajemniczości okrywała tę budowlę. Istniało wiele hipotez dotyczących jej powstania. Jedna z wersji głosiła, że krzyż był dziełem cystersów, którzy w niedalekim Kondratowie mieli mieć swój klasztor. Inne hipotezy sugerowały militarne przeznaczenie krzyża, przede wszystkim miałyby służyć Niemcom w czasie drugiej wojny światowej jako element systemu przesyłowego.

W 2007 roku, dzięki ogłoszeniom w prasie niemieckiej nastąpił zaskakujący zwrot w poszukiwaniach odpowiedzi na pytanie związane z Żelaznym Krzyżem. Z Niemiec nadszedł list od kobiety, która przed wojną mieszkała w Wilkowie. Twierdziła ona, że Żelazny Krzyż został postawiony między 1931, a 1936 rokiem przez hrabiego von Lüttichan z Prus. Do ojca kobiety należał las wzdłuż granicy stromego zbocza, ponadto był on właścicielem restauracji, tzw. karczmy sądowej w Wilkowie. Hrabia von Lüttichan chciał na najwyższym wzniesieniu swojej posiadłości postawić na cześć bożą żelazny krzyż. Nie mógł jednak doprowadzić na wzgórze niezbędnych materiałów. W związku z czym uzyskał od ojca autorki listu pozwolenie, by dokonać tego od strony jego posiadłości. Po pewnym czasie wersję pani Christy Fleischer potwierdził syn hrabiego - Hannibal von Lüttichan. Informacje z listu znajdują odzwierciedlenie w dokumentach historycznych - właścicielem Górnych Prus był w tamtym czasie Graf Guido von Lüttichan, są również dowody na istnienie w Wilkowie karczmy sądowej.

Przystanek 5 - Kto mieszka w naszych lasach

Każdy las jest wspólnotą wielu gatunków reprezentujących wszystkie królestwa przyrody, a więc rośliny, zwierzęta, grzyby, bakterie oraz glony, pierwotniaki i organizmy grzybobopodobne.

ssak

ptak

gad

płaz

owad

porost

grzyb

mech

widłak

paproć

roślina zielna

krzewinka

krzew

drzewo

Przystanek 6 - Budowa lasu

Obrazek budowy warstwowej lasu z nazwami piętro górne, dolne, podszyt i runo - pozostają

Zmianie ulega treść na następującą: najbardziej charakterystyczną cechą zespołu leśnego jest jego wielowarstwowość. W warunkach przyrodniczych Europy Środkowej wyróżnia się 4 zasadnicze warstwy:

- warstwa drzew, czyli drzewostan z gospodarczego punktu widzenia jest to najważniejsza dla człowieka warstwa roślinna zespołu leśnego, stanowiąca główny obiekt zainteresowania w sensie pielęgnacji i użytkowania

- warstwa krzewów, czyli podszyt zbudowana jest bądź z krzewów właściwych (bez czarny, leszczyna, trzmielina, dereń) bądź z roślin drzewiastych, które w normalnych warunkach wyrastają w wysokopienne drzewa, a w niekorzystnych warunkach podlegają zahamowaniom wzrostowym i rozwojowym spowodowanym ubóstwem gleby lub nadmiernym ocienieniem przez drzewostan. Podszyt krzewiasty może trwale utrzymywać się w takiej postaci, dochodząc do dojrzałości generatywnej (kwitnienie i owocowanie). Natomiast podszyt drzewiasty albo trwale utrzymuje się w warstwie krzewów, albo wchodzi w nią częściowo, by w sprzyjających warunkach świetlnych wejść w piętro drzewostanu. Drzewa podszytowe nigdy nie osiągają dojrzałości generatywnej. Spośród gatunków drzewiastych na podszyt nadają się te, które dobrze znoszą ocienienie, a więc: grab pospolity, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy i bezszypułkowy, jarząb pospolity, klon pospolity, klon jawor, buk zwyczajny, świerk pospolity

- warstwa zielna
 - warstwa mchów i porostów
- tworzą runo leśne

Runem leśnym nazywamy najniższe warstwy roślinności zielnej i mszystej pokrywającej dno lasu. Składa się ono z porostów, mchów, ziół, traw, bylin, krzewinek i pnączy. Skład gatunkowy runa wskazuje na takie właściwości gleby jak: zasobność w składniki pokarmowe, wilgotność, odczyn.

Przystanek 7 - Gatunki drzew

Gatunki drzew w najbliższej okolicy: świerk, sosna, brzoza, dąb, buk, modrzew.

Przystanek 8 - Dąb chrzcielny

W lesie, pomiędzy Wilkowem, a obszarem Kondratowa stał prastary dąb. Tutaj za czasów kiedy na całym Śląsku protestanci byli prześladowani, odbywały się w lesie ewangeliczne msze i inne kościelne obrzędy. Tu były również chrzczone dzieci przez powołanych duchownych i wtedy dąb otrzymał nazwę DĘBU CHRZCIELNEGO. Drzewo to spłonęło, a pozostałości zostały sprzedane jako drzewo użytkowe, z którego radca prawny

Bormann kazał wykonać biurko. Aby to historyczne pamiątne miejsce dalej rozpoznawać, został ufundowany z dochodów i dobrowolnych datków pomnik z piaskowca z następującym napisem : „ Z dochodów uzyskanych z resztek dębu chrzcielnego, który tu stał i w 1847 roku został zniszczony przez pożar, został wzniesiony przez władze szpitala w Złotoryi, gminę i wdowę Beer z Kondratowa w 1850 r.” 15 października pomnik ten został uroczystie odsłonięty przez superintendenta Postela w obecności szkoły z Kondratowa i wielu mieszkańców Kondratowa, Wilkowa i Złotoryi.

Na podstawie: Sturm L. „Geschichte der Stadt Goldberg in Schlesien”, Goldberg 1888, strony 545-546

Przystanek 9 - Zagospodarowanie turystyczne lasu

Tereny Nadleśnictwa Złotoryja są znane ze swych walorów rekreacyjno-turystycznych, łączących piękne krajobrazy, różnorodne lasy, twory geologiczne, bogactwo zabytków historii i architektury. Urozmaicona forma krajobrazowa oraz zróżnicowana rzeźba terenu spowodowała rozwój turystyki pieszej. Do jej uprawiania służy gęsta sieć oznakowanych szlaków turystycznych. Do najważniejszych należą: szlak Wygasłych Wulkanów, szlak Polskiej Miedzi, Międzynarodowy szlak E3.

Wychodząc naprzeciw potrzebom turystów, trasa ścieżki bądź szlaku turystycznego wyposażona jest w specjalnie oznakowane miejsca, w których można rozpałać ognisko.

TURYSTO!

Prosimy o zachowanie szczególnej ostrożności przy posługiwaniu się ogniem i nie rozpalanie ognisk w innych miejscach ścieżki.

Przystanek 10 - Jak nie zabłądzić w lesie

W lesie łatwo zabłądzić dużo tu ścieżek leśnych, brak charakterystycznych punktów orientacyjnych. Jak więc radzą sobie leśnicy? Przecież ich praca wymaga doskonałej orientacji w terenie. Otóż korzystają oni ze specjalnych map, na których zaznaczone są drogi leśne i granice drzewostanów. Na leśnej mapie gospodarczej zaznaczone są oddziały, na które podzielony jest każdy zwarty kompleks leśny. Najczęściej mają one kształt prostokąta. Oddziały leśne dzieli się na jeszcze mniejsze jednostki, tzw. pododdziały. Granicami oddziału są bezdrzewne pasy, zwane liniami oddziałowymi. W miejscu przecięcia się linii oddziałowych i przy skrzyżowaniu tych linii z ważniejszymi drogami umieszcza się słupki oddziałowe. Są to betonowe lub kamienne słupki, zwykle umieszczane w południowo-zachodnim narożniku oddziału. Na słupach oddziałowych wpisany jest numer oddziału, w którym słupek jest ustawiony oraz numery oddziałów sąsiednich.

Coraz częściej w leśnictwie wykorzystuje się GPS (Global Positioning System). Pozwala ono z dużą dokładnością określić położenie użytkownika urządzenia. Najważniejszą częścią systemu są 24 satelity Navstar, krążące po 6 stałych orbitach na wysokości 20 162,62 km nad Ziemią. Aby odbiornik dokładnie wiedział, gdzie w danym momencie się znajduje, musi odebrać sygnał z co najmniej 3 satelitów. Im więcej satelitów uda się namierzyć, tym dokładniejszy będzie pomiar. Określenie pozycji odbywa się przez pomiar czasu, jaki zajmuje dotarcie sygnału z każdego z satelitów. Na tej podstawie obliczana jest odległość od nich. Ponieważ w pamięci odbiornika znajdują się dokładne informacje o położeniu wszystkich satelitów, precyzyjnie można wyliczyć szerokość i długość geograficzną odbiornika oraz jego wysokość nad poziomem morza.

Przystanek 11 - Fazy rozwojowe lasu

1. Leśnicy zakładając nowy las sadzą w odpowiednio przygotowaną glebę nawet 10 000 sadzonek drzew na 1 hektarze. Pierwszy etap tak sadzonego lasu nazywa się uprawą. Aby młody las zachował zdrowie i rozwijał się prawidłowo, leśnicy wykonują szereg prac pielęgnacyjnych, m.in. spulchnianie ziemi, usuwanie drzewek chorych, wadliwych, poprawianie formy drzew.

2. Po kilku latach życia młode drzewka stykają się koronami i uprawa staje się młodnikiem. Leśnicy nadal prowadzą prace pielęgnacyjne i gdy młodnik ma około 20 lat znajduje się w nim około 5000 drzew na 1 hektarze. W cięciach pielęgnacyjnych, nazywanych czyszczeniach, leśnicy starają się naśladować naturę. Wiadomo bowiem, że w lasach pierwotnych w wyniku konkurencji o światło, wodę, przestrzeń życiową śmierć drzewek chorych, słabych, czy gorzej przystosowanych jest zjawiskiem naturalnym.

3. Kolejny duży krok w czasie gdy drzewostan wchodzi w wiek dojrzewania. W wieku około 50 lat doliczymy się w nim nie więcej niż 2000 drzew na 1 hektar. Po latach troskliwej hodowli i ochrony drzewostanu, pozostają w nim okazy najzdrowsze i najlepiej ukształtowane. Gospodarz lasu leśnik, kontynuuje zabiegi zwane trzebieżami, wzmacniające kondycję lasu oraz poprawiające jakość surowca drzewnego.

4. W stuletnim drzewostanie gospodarczym pozostaje już tylko około 400 drzew na 1 hektarze. Jest to drzewostan dojrzały. Drzewa wytwarzają ogromne ilości nasion, z których w korzystnych warunkach rozwinię się młode pokolenie. Jest to moment, w którym stary drzewostan ustępuje miejsca nowemu.

Przystanek 12 - Śmieci potrzebują mnóstwo czasu

Są po prostu wszędzie, w lesie, rzecze, na ulicy ...

Nie zdajemy sobie sprawy, ile lat potrzeba, by zniknęły z powierzchni ziemi. Gdyby wszystkie odpady komunalne były wyrzucone na obszar całej Polski, to w ciągu życia przeciętnego Polaka, nasz kraj zostałby pokryty około 2-centymetrową warstwą papieru, metalu, szkła i tworzyw sztucznych.

SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW.

PAPIER

CO I GDZIE WYRZUCAMY

gazety, czasopisma, magazyny, katalogi, torebki papierowe, czysty papier, pudełka i kartony, tekturę falistą i prostą, książki, zeszyty

CZEGO NIE WYRZUCAMY

kartonów po mleku i napojach powlekanych wewnątrz folią aluminiową, tworzyw sprężonych, papierowych wkładów wodoodpornych, kalek i papierów przebitkowych, tapet, zatłuszczonych papierów np. po masle

CO ZYSKUJEMY

Odzyskując papier z makulatury, chronimy lasy, ograniczamy zużycie energii 2,5-krotnie, wody o około 60% i zanieczyszczenie powietrza o 75%, zmniejszamy ilość odpadów na składowiskach śmieci. Wyprodukowanie 1 tony papieru wymaga wycięcia około 17 drzew, zużycia 7,6 tys. kW i powoduje zanieczyszczenie około 440 tys. litrów wody.

SZKŁO

CO I GDZIE WYRZUCAMY

butelki, słoiki, szklanki, słoiczka szklana bez metalu i tworzyw sztucznych, szklane opakowania jednorazowe,

CZEGO NIE WYRZUCAMY

zakrętek, przykrywek, kapsli i korków, porcelany, ceramiki, naczyń żaroodpornych, luster, żarówek, szkła okiennego, lamp neonowych i halogenowych, butelek fajansowych

CO ZYSKUJEMY

Odzyskując szkło można zmniejszyć stopień dewastacji środowiska, oraz ograniczyć zużycie energii o 30%. Do wytworzenia 1 tony szkła potrzebujemy 800 kg piasku, 280 kg wapnia, 230 kg sody, 30 kg kolarantów. Powstaje przy tym około 10m³ ścieków. Każda szklana butelka ponownie wprowadzona do obiegu pozwala oszczędzić energii potrzebnej do świecenia 100-watowej żarówki przez 4 godz. Raz wyprodukowane szkło nigdy nie ulega rozpadowi, a słoiczka szklana to materiał, który może być przetwarzany nieskończoną ilość razy.

PLASTIK

CO I GDZIE WYRZUCAMY

butelki po napojach (pet), twarde tworzywa sztuczne, kubki po produktach mlecznych, tacki po owocach i warzywach, plastikowe butelki po płynach, plastikowe kartony i opakowania

CZEGO NIE WYRZUCAMY

folii (torebki śniadaniowe), folii budowlanej pakunkowej, butelek po olejach silnikowych i spożywczych, tworzyw piankowych, skrzynek po napojach, artykułów wykonanych z połączenia tworzywa sztucznego z innymi materiałami, opakowań po torbach

CO ZYSKUJEMY

Podając tworzywa sztuczne powtórnemu przerobowi, oszczędzamy węgiel, ropę naftową, ograniczamy zużycie energii elektrycznej Średni czas rozkładu wszechobecnych woreczków foliowych wynosi 100-120 lat Metoda „utylizacji” śmieci przez ich spalanie na naszym podwórku (zabroniona ustawą o odpadach) to zagrożenie dla zdrowia nas wszystkich. Powstające w trakcie spalania dioksyny i furany są silnie rakotwórcze.

ALUMINIUM

CO I GDZIE WYRZUCAMY

puszki po napojach, puszki po konserwach

CZEGO NIE WYRZUCAMY

puszek po lakierach, puszek po środkach chemicznych, pojemników po aerozolah, opakowań aluminiowych połączonych z papierem, innymi metalami, plastikiem

CO ZYSKUJEMY

Odzyskując aluminium ze złomu, można zaoszczędzić 96% energii potrzebnej do wyprodukowania aluminium z rudy boksytu, recykling aluminium to 95% mniej zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza i 97% wody. 1 tona złomu aluminiowego pozwala 4 tony rudy boksytu W wielu krajach sprzedaż puszek aluminiowych jest obciążona wysokimi opłatami ekologicznymi, a w Danii jest zabroniona.